

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DİLLƏR UNİVERSİTETİ**

**“BEYNƏLXALQ
MÜNASİBƏTLƏRİN AKTUAL
PROBLEMLƏRİ”
adlı Respublika elmi konfransı**

Məruzələrin tezisləri

Bakı, 25 oktyabr 2019-cu il

Bakı -2019

EMİL RAUL OĞLU AĞAYEV
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası

OQTAY SADIQZADƏ YARADICILIĞINDA
“HEYDƏR ƏLİYEV” OBRAZI

Açar sözlər: Heydər Əliyev, rəng, kompozisiya

Ölkənin ictimai, mədəni və siyasi həyatında mühüm yer tutan şəxsiyyətlərin obrazları rəssamlarımız tərəfindən öz tablolarında canlandırılmışdı. Ümummillə lider Heydər Əliyevin incəsənətə göstərdiyi qayğı, rəssamlarla olan səmimi münasibəti və dostluğu, bir çox portretlərin yaradılmasına gətirib çıxardı. Asif Azərəlli, Ömər Eldarov, Rafael Abbasov və başqalarının yaradıcılığında “Heydər Əliyev dühasını” görmək olar. Daxili aləmin psixologiyasını, rəng, məkan, kompozisiyada bitkinliyi – bütün bu deyilənləri ilk yaradılan portretin müəlliflərindən biri Oqtay Sadiqzadədir.(1921-2014)

O.Sadiqzadənin portretlərində rəssamın qəhrəmanlarına rəğbəti, portretini çəkdiyi adama onun hörməti və marağı həmişə hiss olunur. Onun modellərindəki incə liriklik, canlılıq adamı təsvir olunan şəxsiyyətin daxili aləminə dərinədən şərik olmağa çağırır. Sanki o, Enqrın tapşırığını yerinə yetirir “Hər portretin üzərində işləyərkən birinci növbədə onu etməlisən ki, gözlərini dilləndirə biləsən”

“Heydər Əliyev”-ə həsr edilən portret janrında kətan, yağlı boya texnikasıyla təsvir edilən kompozisiyada şimali Avropa intibahının rəngkarlıq prinsiplərini hiss etmək olar. Əsərin mərkəzində monumental formada təsvir edilən, baxışları ilə öz xalqının gələcəyini fikirləşən obraz yaradılmışdı. Əllərin quruluşunda rəssam işıq-kölgə prinsipindən istifadə etmişdir. Dinamik formada əks etdirilən portretdə soyuq və isti rənglərin sintezindən, qızıl bölgüdən istifadə edən Oqtay Sadiqzadə yaradıcılığının əsas xüsusiyyətləri kimi vurğulanmalıdır. Rəssam kompozisiyada məkan həllində üslubların sintezindən istifadə etmişdir. Kresloda-rokoko, memarlıq orderində-klassisizm, interyerin təsvirində barokkonun incə elementlərinin əks etdirilməsi tamaşaçının diqqətini əsər üzərinə çəkir.

Kompozisiyada simvollarından da istifadə edilmişdir. Arxa fonda yaşıl rəngin əks etdirilməsi islam ölkəsi olduğumuza, obrazın əlindəki sərəncam əsərin gizli təsvir metodu kimi qiymətləndirilməlidir. Oqtay Sadıqzadənin “Heydər Əliyev” kompozisiyasında Avropa və milli təsviri sənət ənələrimizi duya bilərik.

Rəssamın fırçasıyla yaratdığı möhtəşəm portreti gələcək nəsillər üçün mühüm və qiymətli sərəvətdir.....

Ədəbiyyat siyahısı:

- 1) Qafarzadə Rima “Oqtay Sadıqzadə portret yaradıcılığında ədəbi simalar silsiləsi”, Mədəni həyat 2012 №5, s 56-60
- 2) Nəcəfov Mürsəl “Oqtay Sadıqzadə yaradıcılığı” (monoqrafiya), Bakı 1968